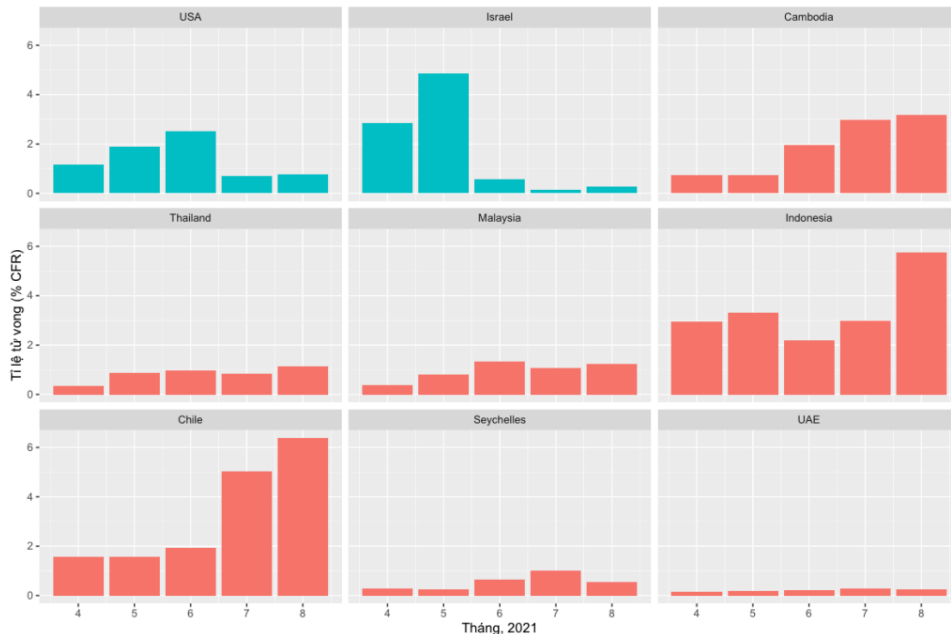

Gs. Nguyễn Văn Tuấn - Hiệu lực của vaccine Tàu và tử vong

25/9/2021

Tỷ lệ tử vong ở một số nước dùng vaccine phương Tây (màu xanh) và vaccine Tàu (màu đỏ).
Số liệu lấy từ worldometer

Cái note này trình bày dữ liệu về tử vong liên quan đến covid ở hai nước dùng vaccine Tây (Do Thái và Mỹ) và 7 nước chủ yếu dùng vaccine Tàu (Cambodia, Thái Lan, Mã Lai, Nam Dương, Chile, Seychelles và UAE). Các bạn sẽ thấy hình như vaccine Tây có hiệu lực tốt hơn vaccine Tàu.

Để đánh giá hiệu lực của vaccine trong cộng đồng (effectiveness), con số tử vong rất quan trọng. Con số ca nhiễm chỉ quan trọng trong thử nghiệm lâm sàng, vì nó dùng để đánh giá hiệu quả của vaccine (efficacy). Ngoài cộng đồng, chúng ta chỉ quan tâm đến những ca nặng và tử vong. Do đó, con số tử vong phản ánh khá đúng với mức độ nghiêm trọng của dịch.

Vaccine Tàu đã được nhiều nước trên thế giới sử dụng trong việc phòng chống dịch. Trong thử nghiệm lâm sàng, hiệu quả của vaccine Tàu dao động từ 51% đến 70% (tùy vào cách phân tích). Câu hỏi đặt ra là trong cộng đồng thì vaccine Tàu hiệu lực ra sao?

Để trả lời câu hỏi này, chúng ta có thể so sánh tỉ lệ tử vong trước và sau khi đợt dịch mới xảy ra. Đợt dịch mới xảy ra vào khoảng tháng 5 hay 6 (tùy nơi). Do đó, số liệu về tử vong trước và sau dịch ở những nước sử dụng vaccine Tây và vaccine Tàu có thể cho chúng ta một vài thông tin về hiệu lực của vaccine.

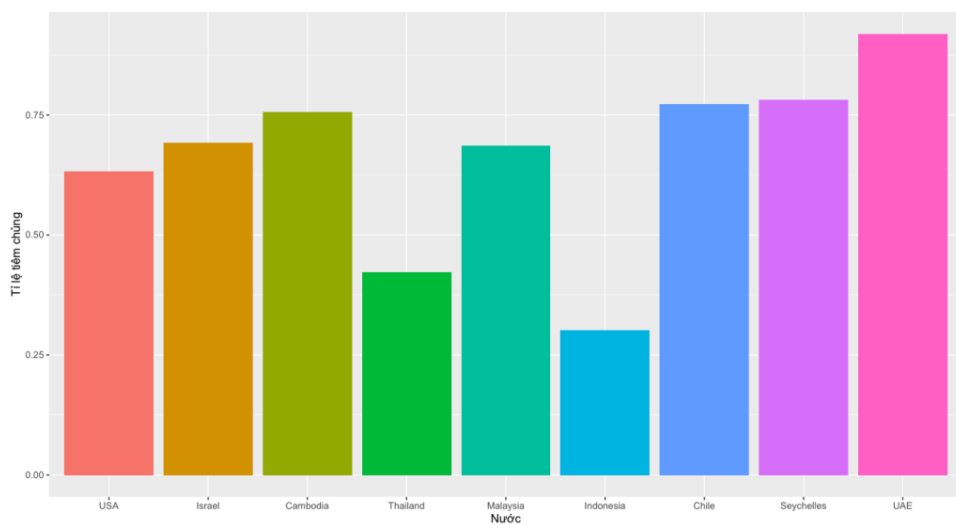
Nếu vaccine có hiệu lực, chúng ta kì vọng rằng tỉ lệ tử vong phải suy giảm theo thời gian. Và, đó chính là những gì có thể thấy qua hai nước Mĩ và Do Thái. Ở Mĩ, tỉ lệ tử vong tháng 8/2021 là 0.78%, giảm 70% so với tỉ lệ tử vong vào tháng 6/2021 (2.5%). Ở Do Thái, tỉ lệ tử vong vào tháng 8 là 0.29%, giảm hơn 90% so với tháng 4 và 5. Hai nước này chỉ dùng vaccine Tây, chủ yếu là Pfizer và Moderna.

Còn các nước dùng vaccine Tàu thì sao? Biểu đồ dưới đây trình bày tỉ lệ tử vong cho các nước Cambodia, Thái Lan, Mã Lai, Nam Dương, Chile, Seychelles và UAE (màu đỏ). Như các bạn thấy, tỉ lệ tử vong ở các nước này tăng trong 3 tháng qua. Chẳng hạn như Nam Dương, tỉ lệ tử vong tháng 8/2021 là 5.75%, tăng gần 2 lần so với tỉ lệ tháng 4/2021 (2.96%).

Ở Cambodia, tỉ lệ tử vong liên tục tăng từ 0.7% vào tháng 5/2021 đến 3.18% trong tháng 8/2021. Tình hình ở Thái Lan và Mã Lai cũng vậy: tỉ lệ tử vong covid tăng trong những tháng qua. Theo báo Khmer Times thì chính phủ Cambodia đã ra lệnh ngưng lễ hội Kan Ben vì số ca nhiễm và tử vong tăng nhanh trong 3 tháng qua.

Ngay cả ở những nước xa chúng ta như Chile, Seychelles và UAE cũng ghi nhận sự gia tăng về tử vong. Đáng chú ý là Chile, với tiêm chủng bao phủ 77% dân số, tỉ lệ tử vong vào tháng 8/2021 lên đến 6.4%, cao gấp 4 lần so với tỉ lệ tháng 5/2021.

Seychelles là một hòn đảo có tỉ lệ tiêm chủng vaccine (chủ yếu là Sinopharm) rất cao (78%). Nhưng tỉ lệ tử vong trong tháng 6-8 là 0.6% đến 1%, so với 0.3% vào tháng 4.

Tỉ lệ tiêm chủng vaccine trên toàn dân số ở Mỹ, Do Thái, Cambodia, Thái Lan, Mã Lai, Nam Dương, Chile, Seychelles và UAE

Tóm lại, những dữ liệu thực tế mới nhất cho thấy những nước dùng vaccine Tàu đang trải qua một đợt dịch mới và tỉ lệ tử vong tăng khá cao dù tỉ lệ tiêm chủng vaccine đã đạt trên 70% (Mã Lai, Chile, Seychelles, UAE). Ngược lại, hai nước dùng vaccine phương Tây (Do Thái và Mỹ) có tỉ lệ tử vong trong đợt dịch mới suy giảm rất đáng kể so với những tháng trước đó.

Những con số này phản ánh một phần về hiệu lực của vaccine Tàu và Tây. Tôi nói ‘một phần’ là vì còn các yếu tố khác nữa, chứ không phải chỉ vaccine, có thể giúp các nước như Mỹ và Do Thái giảm tỉ lệ tử vong hay các nước kia tăng nguy cơ tử vong. Đây là số liệu cấp quần thể, nên chúng ta không thể suy luận cho cá nhân. Nhưng ở cấp độ quần thể thì sự giảm về tử vong ở những nơi dùng vaccine Tây rất nhất quán với kết quả nghiên cứu khoa học đã được công bố.

[Gs. Nguyễn văn Tuấn](#)